

***Financování projektů na
výrobu energie z
obnovitelných zdrojů***

PŘÍSTUP K FINANCOVÁNÍ

- **Korporátní přístup:**

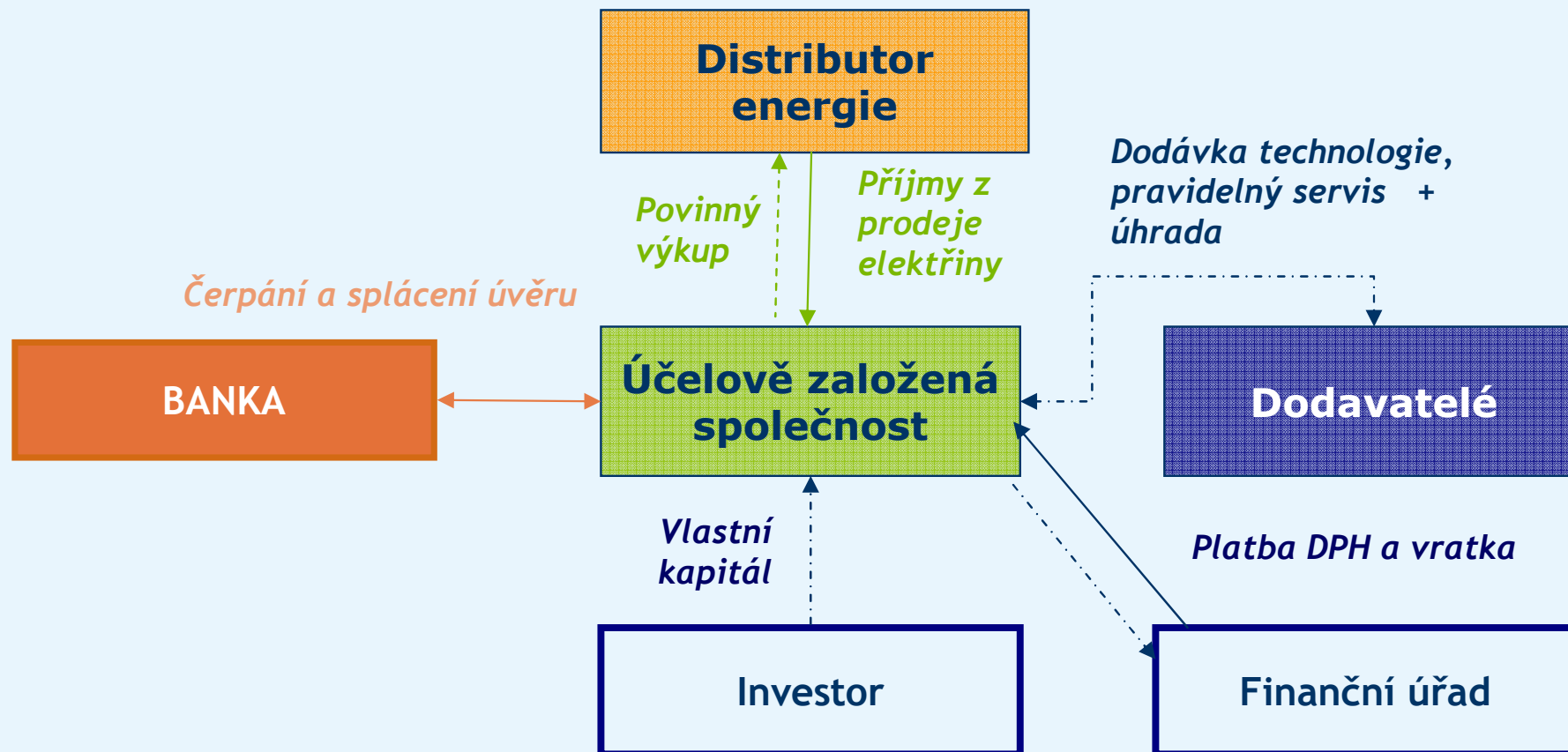
- o při hodnocení projektu se hlavní důraz přikládá na hodnocení úvěrovatelnosti existujícího investora jakožto nositele projektu.

- **Projektový přístup:**

- o Hodnocení schopnosti projektu generovat finanční toky v takové výši, aby byly dostatečné na splátku dluhové službu, dosažení přiměřené návratnosti kapitálu vlastníků a vytvoření dostatečné rezervy pro pokrytí rizik.
- o Financována je obvykle účelově založená společnost.
- o Transakce jsou typické žádným (případně omezeným) postihem vůči vlastníků projektu.

ZÁKLADNÍ STRUKTURA FINANCOVÁNÍ NA PROJEKTOVÉM PRINCIPU

FINANCOVÁNÍ PROJEKTU

Struktura financování je závislá na daném projektu, zohledňuje:

- **typ projektu,**
- **finanční sílu investora,**
- **zkušenosti investora s řízením daného typu projektu,**
- **kvalitu projektové dokumentace,**
- **ošetření rizik vztahujících se k projektu.**

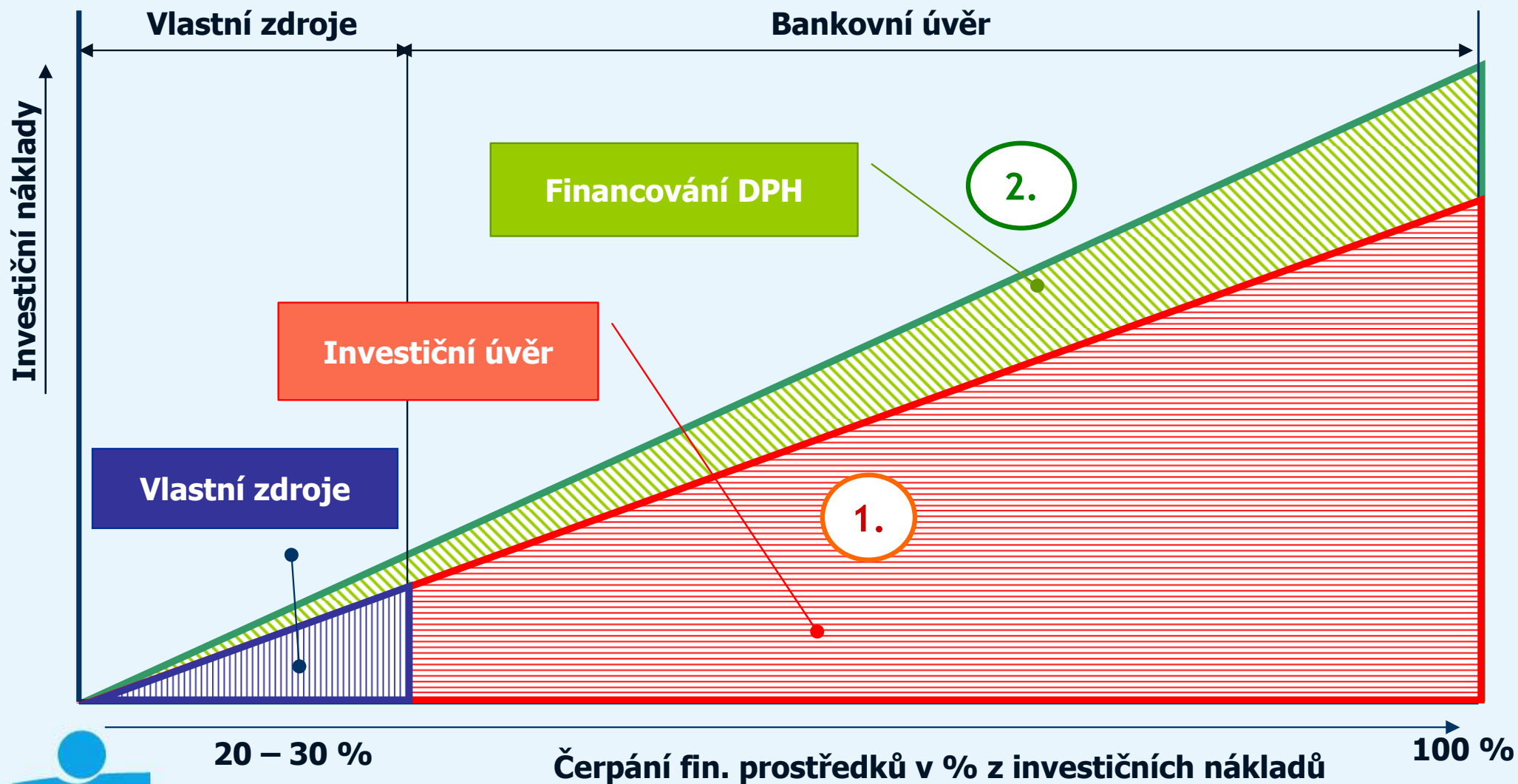

ZÁKLADNÍ PRINCIPY FINANCOVÁNÍ

- 1. Investiční úvěr**
- 2. Krátkodobý úvěr na překlenutí časového nesouladu mezi platbou DPH a jejím vrácením finančním úřadem při realizaci projektu**
- 3. Záruky (zejména na dodávku technologie)**

STRUKTURA A PRŮBĚH ČERPÁNÍ FINANČNÍCH ZDROJŮ

ZÁKLADNÍ PRINCIPY FINANCOVÁNÍ

Dlužník

- obvykle účelově založená společnost (SPV), možno i existující společnost

Podíl vlastních zdrojů:

- Dle konkrétního projektu, obecně 25 - 35 % vlastního kapitálu
Za vlastní kapitál jsou považovány:
 1. vlastní zdroje investora,
 2. kapitálový vstup (fondy rizikového kapitálu, private equity, ...),
 3. podřízený úvěr (nutno vzít v úvahu podmínky daňové uznatelnosti finančních nákladů v souladu s novelou zákona o daních z příjmů č. 586/1992).
- Bankovní financování následuje až po využití vlastních zdrojů

Období poskytnutí úvěru:

- optimálně 12-13 let, maximálně 15 let
- reflektuje dobu výstavby (odložené splácení, kapitalizace úroků)

Splácení: s postihem či bez postihu na třetí strany

OSTATNÍ PODPORA

- Osvobození od daně z příjmů (§ 19 odst. 1 oddíl d))
- Dotace z EU fondů soudržnosti, program OPŽP:
 - Projekty schválené v programovém období 2007 – 2013 budou dotovány z nového programu Eko-Energie,
 - Výše dotace: 30 až 60 % uznatelných investičních výdajů, (velikost dotace závisí na maximální regionální podpoře a rovněž na velikosti společnosti investora (málá, střední, velká).
 - Pro tento program bude v období 2007 – 2013 alokováno celkem 4 mld CZK (cca 571 mil CZK ročně).

ZÁKLADNÍ DOKUMENTACE

- 1. Projektová dokumentace**
- 2. Studie proveditelnosti**
- 3. U velkých projektů due-diligence (technická, účetní, právní)**

Ad 1) PROJEKTOVÁ DOKUMENTACE

- Stavební povolení s nabytím právní moci,
- Dokumenty dokládající souhlas distribuční společnosti s připojením a podmínky připojení,
- Smlouva s dodavatelem technologie, včetně zajištění servisu zařízení,
- Smlouva s dodavatelem stavební části a realizace připojení k distribuční soustavě,
- Doložení vlastnictví / dlouhodobého pronájmu pozemku,
- Smlouva o odběru energie distributorem,
- Další smlouvy, povolení, licence, pojišťovací smlouvy a další dokumenty podstatné pro úspěšný provoz projektu a splacení dluhové služby úvěru.

Ad 2) STUDIE PROVEDITELNOSTI

- Popis projektu a technologie,
- Časový harmonogram projektu,
- Informace o použitém druhu vstupní biomasy:
 - o Energetický potenciál použitého druhu vstupní biomasy,
 - o Otázka zajištění vstupů (vlastní výroba / dlouhodobé zaslavnění dodávek vstupů – eliminace rizika kolísání cen dodávek)
- Informace o referenčních projektech realizovaných v dané lokalitě,
- Vhodnost umístění projektu:
 - o Dostupnost lokality – komunikace, vzdálenost od přípojky VN nebo VVN s dostatečnou kapacitou.

Ad 2) STUDIE PROVEDITELNOSTI

- Informace o energetickém potenciálu
 - Energetický audit
- Finanční informace
 - Informace o všech zdrojích financování projektu,
 - Finanční plán zahrnující výsledovku a rozvahu minimálně na období financování,
 - Měsíční peněžní toky od zahájení realizace projektu až po období 1-2 let po uvedení zařízení do komerčního provozu.

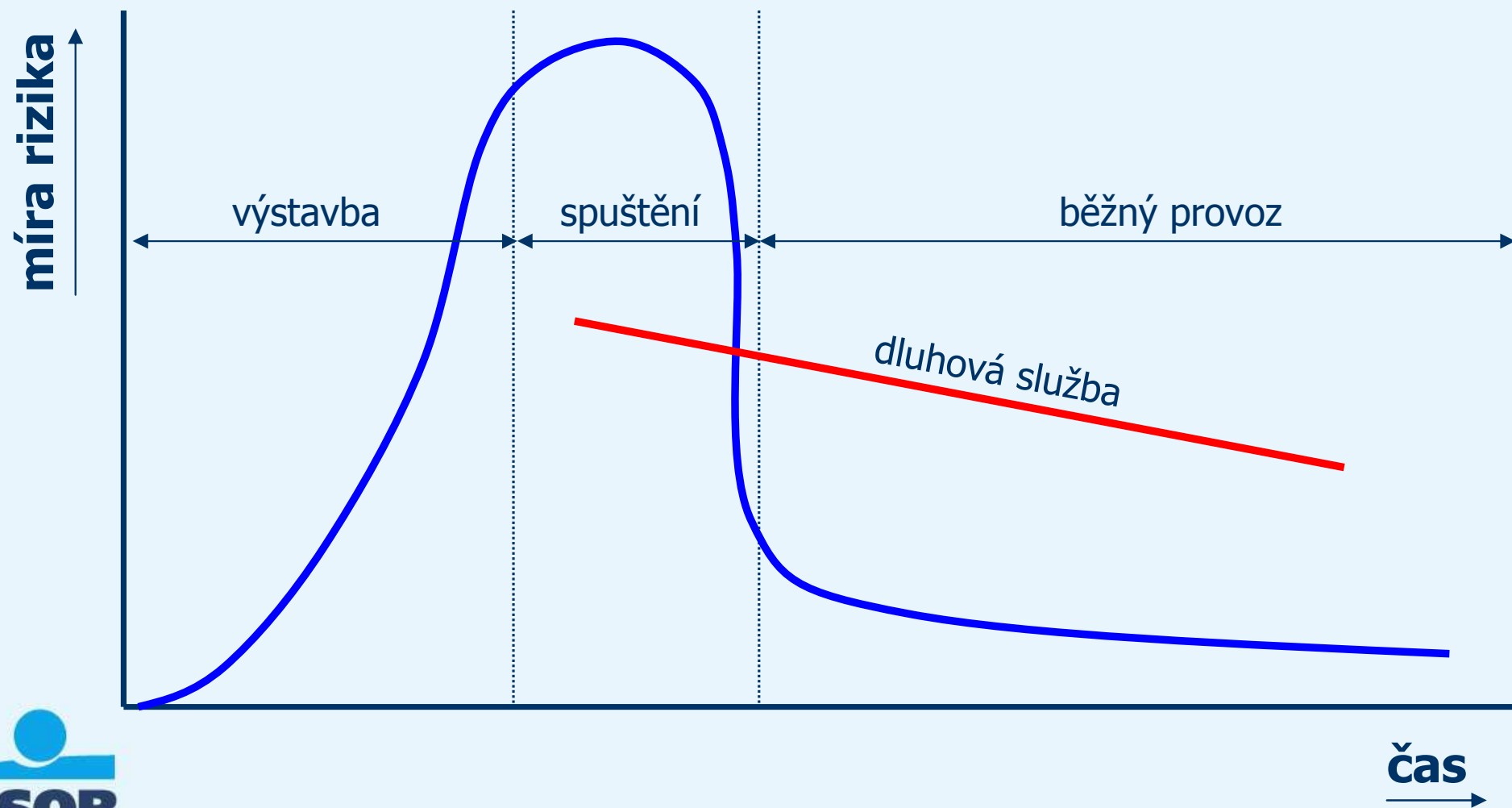
RIZIKA PROJEKTŮ

- 1) Rizikové fáze projektu
- 2) Riziko odbytu
- 3) Technologické riziko
- 4) Provozní riziko
- 5) Riziko živelné pohromy
- 6) Finanční riziko

RIZIKA PROJEKTŮ

1) HLAVNÍ FÁZE PROJEKTU Z HLEDISKA RIZIKA

RIZIKA PROJEKTŮ

2) RIZIKO ODBYTU/ POKLESU VÝKUPNÍ CENY:

Toto riziko je eliminováno prostřednictvím

- **Zákona č. 180/2005, který upravuje způsob podpory výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů energie**
 - provozovatelé regionálních distribučních soustav jsou povinni vykupovat veškerou elektřinu z obnovitelných zdrojů
 - pro zařízení uvedená do provozu po dni nabytí účinnosti tohoto zákona (1. srpen 2005) musí zůstat výše výnosů za jednotku elektřiny zachována po dobu 15 let od uvedení zařízení do provozu jako minimální
 - Výkupní ceny stanovené ERÚ nesmí být pro následující kalendářní rok nižší než 95 % výkupních cen platných v roce, ve kterém se o novém stanovení rozhoduje.
- **Cenového rozhodnutí ERÚ**
- **Velmi nízké platební riziko odběratele elektrické energie = riziko distributora**

RIZIKA PROJEKTŮ

3) TECHNOLOGICKÉ RIZIKO:

- Nefunkčnost technologie,
- Nepodaří se dosáhnout očekávaných technických parametrů (nižší účinnost),
- Dojde k překročení plánovaných investičních výdajů,
- Dojde ke zpoždění uvedení do komerčního provozu.

Omezení rizik:

- *Ověřená technologie*
- *Výběr zkušeného a finančně stabilního dodavatele
=> Kvalitní smluvní dokumentace s dodavatelem
(pevná cena, záruka za kvalitu, náhrada škod).*
- *Monitoring, využití služeb nezávislého dozoru.*
- *Konzervativní přístup ke stanovení časového harmonogramu a vytvoření vyšší rezervy u investičních výdajů podléhajících větší míře nejistoty.*

RIZIKA PROJEKTŮ

4) PROVOZNÍ RIZIKO

- Zařízení nedosáhne plánované životnosti či spolehlivosti
- Zařízení nedosáhne provozní pohotovosti (časté neplánované odstávky z důvodu častých poruch)
- Kolísání cen vstupů

Omezení rizik

- *Výběr ověřeného zařízení a zkušeného dodavatele technologie,*
- *Podpis servisní smlouvy s dodavatelem za přesně daných podmínek (zajištění disponibility zařízení a úhrada ušlých zisků v případě jejího nedodržení),*
- *Konzervativní přístup při stanovení výše využitelnosti celkové instalované kapacity a provozních nákladů,*
- *Pojištění,*
- *Dlouhodobé zasmluvnění dodávek vstupů.*

RIZIKA PROJEKTŮ

5) RIZIKO POŠKOZENÍ ZAŘÍZENÍ ŽIVELNOU POHROMOU:

Omezení rizik: odpovídající pojištění

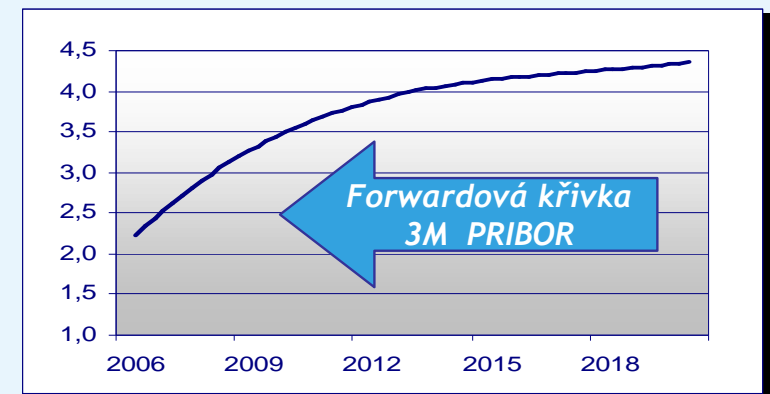
6) FINANČNÍ RIZIKO:

Úrokové riziko

- Vyplývá z pohybu úrokových sazeb
- *Omezení rizik: využití hedgingových nástrojů (úrokový swap, cap, collar)*

Kurzové riziko

- Vyplývá např. z nákupu technologie / servisní služby v jiné než domácí měně
- *Omezení rizika: hedgingové nástroje (FX swap, opce)*

OBVYKLÉ ZAJIŠTĚNÍ ÚVĚRU

- Postoupení pohledávek za distributorem energie,
- Zástava vybraného movitého a nemovitého majetku,
- Zástava podílů ve společnosti dlužníka,
- Směnky vlastníků společnosti,
- Záruky třetích stran (fyzické a právnické osoby, IFC, ČMRZB),
- Rezervní účet dluhové služby.

SCHÉMA FINANCOVÁNÍ

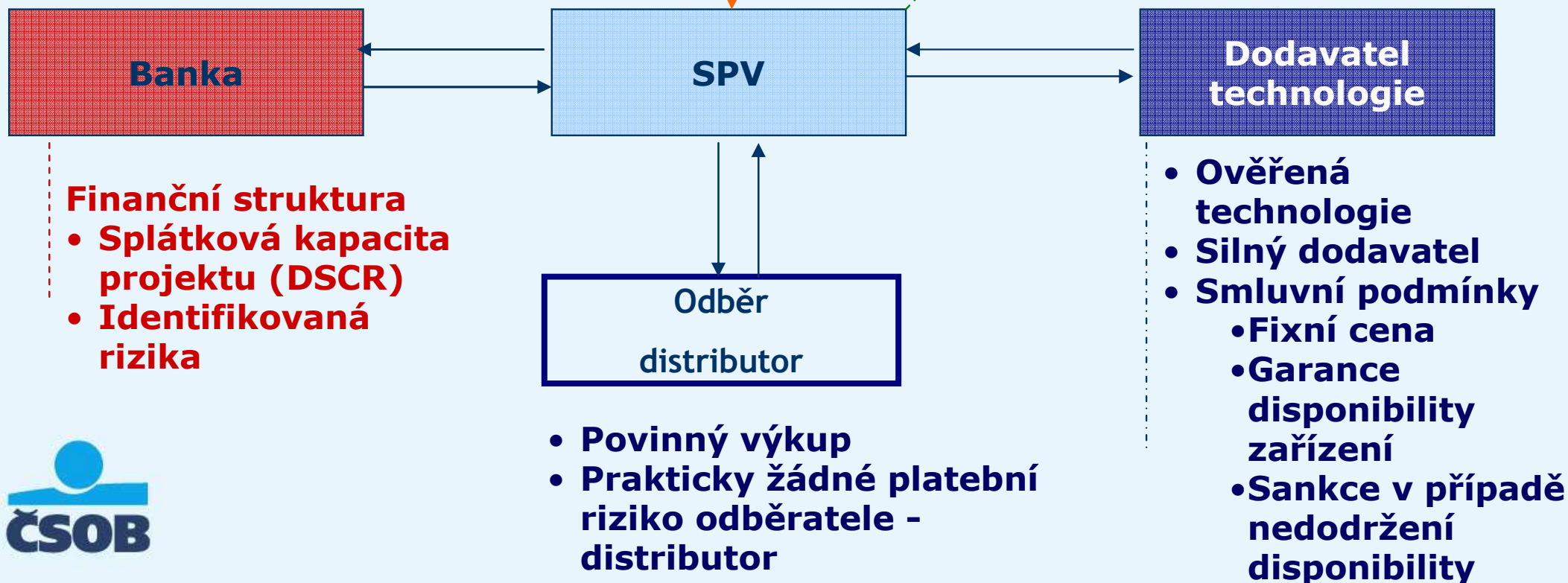
Sponsoři:

- Obchodní zkušenosti
- Neprojektové příjmy investorů
- Zkušenosti v daném typu projektu

- Podíl vlastních zdrojů
- Podpora projektu

Základní parametry projektu:

- Energetický potenciál:**
- zkoušky výtěžnosti
 - použité vstupní směsi
 - Efektivní produkce el. energie: el. účinnost
 - Výše měrných investičních nákladů

Finanční struktura

- Splátková kapacita projektu (DSCR)
- Identifikovaná rizika

- Ověřená technologie
- Silný dodavatel
- Smluvní podmínky
 - Fixní cena
 - Garance disponibility zařízení
 - Sankce v případě nedodržení disponibility

- Povinný výkup
- Prakticky žádné platební riziko odběratele - distributor

KONTAKT - Projektové financování

Jan Troják
ředitel

tel:+420 224 114 367
fax:+420 224 119 585
e-mail: jtrojak@csob.cz

Jitka Sotonová
projektový manager

tel:+420 224 114 365
fax:+420 224 119 585
e-mail: jsotonova@csob.cz

Magda Malaníková
projektový manager

tel:+420 224 114 364
fax:+420 224 119 585
e-mail: mmalanikova@csob.cz

Jan Barton
projektový manager

tel:+420 224 114 363
fax:+420 224 119 585
e-mail: jbarton@csob.cz

